

De minister van Economische Zaken
De heer H.G.J. Kamp,
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

onderwerp
voortgang proces strategie-
traject DELTA N.V.

Kenmerk
16017943

uw kenmerk
-

behandeld door
Projectteam DELTA
(0118) 631879

verzonden
Middelburg,
16 november 2016

16 NOV. 2016

Excellentie,

De situatie rondom DELTA N.V. blijft kritiek. Tot onze spijt hebben wij geconstateerd dat er na 5 oktober geen bestuurlijk overleg meer heeft plaatsgevonden over de situatie rond DELTA. Ons bereiken signalen dat u hiertoe ook niet meer bereid zou zijn. Daarmee zou de weg om tot een aanvaardbare en haalbare oplossing voor DELTA en de kerncentrale te komen, worden afgesneden. Omdat wij nog steeds zoeken naar een constructieve oplossing, hechten wij eraan om in deze brief ons standpunt en onze denkrichtingen voor een oplossing uiteen te zetten als basis voor voortzetting van het bestuurlijk overleg van 5 oktober.

DELTA heeft de verplichting om energie tegen een vastgestelde prijs te kopen van EPZ, mede om te voorzien in de kosten van ontmanteling van de kerncentrale na 2033. Ten gevolge van de – naar alle waarschijnlijkheid tijdelijk - extreem lage energieprijzen lijdt DELTA nu grote verliezen.

Tegelijkertijd is duidelijk geworden dat de splitsing tussen het netwerkbedrijf enerzijds en de energieopwekking en –handel anderzijds doorgevoerd zal moeten worden. Verkoop van de kerncentrale onder verbreking van de tollingcontracten zou een oplossing kunnen zijn, maar die weg heeft het Rijk verboden. Dat betekent dat DELTA bij de invulling van de wettelijk verplichte splitsing de voorlopig verlieslatende energietak zal moeten behouden. Feitelijk gijzelt de kerncentrale de herstructurering van DELTA. In combinatie met de sombere financiële situatie vrezen wij een scenario waarbij DELTA gedwongen zal zijn (vrijwel) alle gezonde bedrijfsonderdelen te verkopen om te overleven tot herstel van de energiemarkt intreedt. Dat betekent verlies aan werkgelegenheid terwijl er bij de huidige inzichten wel perspectief is op een gezonde bedrijfsvoering.

In mei 2016 hebben wij, als aandeelhouders van DELTA, op verzoek van het Rijk, u een vertrouwelijk voorstel gedaan om te komen tot een oplossing voor de problematiek bij DELTA. Een openbare versie van ons voorstel is als bijlage toegevoegd. De bedoeling van dit voorstel was om enerzijds invulling te geven aan de splitsing van DELTA, en tegelijkertijd een oplossing te bieden voor het – naar alle waarschijnlijkheid – tijdelijke probleem rondom de kerncentrale. Bij dat voorstel was zowel het behoud van werkgelegenheid als de adequate vulling van het amoveringsfonds voorzien, en konden twee zelfstandig levensvatbare bedrijven overblijven.

Het kabinet heeft in een openbare brief d.d. 8 juni 2016 aangegeven niet mee te willen gaan in ons voorstel. Wel heeft het kabinet een onderzoek laten uitvoeren naar de situatie rond DELTA en EPZ door het bureau Roland Berger. In het onderzoeksrapport zijn meerdere mogelijke scenario's geschetst op basis waarvan het kabinet een standpunt heeft ingenomen.

Op 5 oktober 2016 vond een overleg plaats van een afvaardiging van de aandeelhouders DELTA met u en de heer Dijsselbloem inzake de kerncentrale Borssele. In dit overleg heeft u namens het kabinet informeel een alternatief voorstel gedaan. In deze brief gaan wij in op de hoofdlijnen van dat tegenvoorstel zoals die zijn af te leiden uit de aanbiedingsbrief bij het rapport van het bureau Roland Berger aan de Tweede Kamer, die u mede namens de ministers van Financiën, I&M en BZK aan de Tweede Kamer heeft gezonden. Derhalve sturen wij een afschrift van deze brief eveneens aan deze bewindspersonen en de Tweede Kamer.

Voor u staat centraal dat de aandeelhouders hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Wij zijn van mening dat wij ten volle onze verantwoordelijkheid hebben genomen door in onze brief van mei een creatieve oplossing voor te stellen die aan alle belangen tegemoet kwam. Naar ons oordeel hebben wij in dat voorstel grotere financiële inzet aangeboden dan van een aandeelhouder verwacht mag worden. Tegelijkertijd hebben wij van het Rijk gevraagd zijn eigen verantwoordelijkheid voor het restrisico bij EPZ – dat bij het Rijk ligt - ook op zich te nemen en daadwerkelijk hulp te bieden.

De aandeelhouders betwijfelen of u onze oplossing voldoende serieus heeft genomen.

Wij voelen ons in ons voorstel gesteund door het tussenarrest van het Gerechtshof in Amsterdam. Het Hof geeft aan, dat vanwege de specifieke situatie waarbinnen de splitsing van DELTA gestalte moet krijgen, er sprake kan zijn van een onevenredig zware last voor DELTA. Wij concluderen daaruit dat een vorm van daadwerkelijke steun vanuit het Rijk ook redelijk zou zijn.

Het tegenvoorstel, dat u heeft gedaan, voorkomt niet dat DELTA (vrijwel) alle gezonde onderdelen zal moeten verkopen om te kunnen overleven. In uw voorstel wordt dat proces juist versneld.

De constructie dat de aandeelhouders van DELTA bedrijven aankopen die nu via DELTA hun eigendom zijn, achten wij om twee redenen niet realistisch. Vanuit het perspectief van DELTA lost dit het probleem niet op: nog steeds moeten (vrijwel) alle gezonde bedrijfsonderdelen worden verkocht en ontstaan geen twee zelfstandig levensvatbare bedrijven. Verkoop aan een nieuw nutsbedrijf of aan andere marktpartijen maakt daarbij voor DELTA geen verschil.

Vanuit het perspectief van de aandeelhouders – ofwel de regionale overheden – is het niet realistisch om werkgelegenheidsdoelstellingen te realiseren door risicodragend bedrijven aan te kopen, zeker als die daarvoor risicoloos hun eigendom waren. Nog afgezien van het feit dat, hoezeer wij ook hechten aan verankering van de water- en energienetwerkbedrijven van DELTA in de Zeeuwse regio, onze financiële positie een substantiële vergroting van risico's niet toestaat. Dat geldt voor de aankoop van Enduris en het belang in Evides evenzeer als voor alle andere bedrijven. Uw aanvullende voorwaarden met betrekking tot een mogelijke staatsgarantie zijn dusdanig dat dit de financiële draagkracht van Zeeland te boven gaat. Zoals uw tegenvoorstel aan ons informeel is meegedeeld, hebben wij dit standpunt ook informeel aan u laten weten.

Wij hebben als aandeelhouders aangegeven dat oplossingen, waarbij er extra risico ontstaat voor de aandeelhouders, niet haalbaar zijn. Wij blijven zoeken naar een oplossing waarbij twee zelfstandig levensvatbare bedrijven overblijven en verkoop van gezonde bedrijfsonderdelen zo lang mogelijk wordt uitgesteld. Daar is uw hulp voor nodig.

Wij hebben begrip voor uw wens om maximale zekerheid te hebben dat het amoveringsfonds voldoende gevuld is wanneer de kerncentrale in 2033 sluit. Naar ons oordeel voorzag ons voorstel uit mei in een grote mate van zekerheid daarvoor. Wij zijn graag bereid om met u na te denken over de vraag hoe die zekerheid nog vergroot kan worden, zonder afbreuk te doen aan de belangen van de aandeelhouders en de Zeeuwse samenleving.

Een denkrichting kan zijn dat – in aanvulling op ons voorstel uit mei - de aandeelhouders hun dividenduitkeringen uit Evides en Enduris, na aflossing of onder opschorting van de staatsgarantie, voor 10 jaar inzetten voor het amoveringsfonds, indien - tegen onze verwachting in - zou blijken dat bij sluiting van de kerncentrale het amoveringsfonds onvoldoende gevuld is.

Maar ook andere denkrichtingen kunnen wellicht een oplossing bieden die wel aan alle belangen tegemoet komt. Een optie zou kunnen zijn dat het Rijk de kerncentrale overneemt (onder verbreking van de tollingcontracten) of dat het Rijk de aandelen Evides en Enduris tijdelijk koopt, in afwachting van een definitieve gerechtelijke uitspraak. Wellicht zijn nog andere opties denkbaar, die leiden tot twee zelfstandig levensvatbare bedrijven en het risico voor de aandeelhouders niet verhogen.

Wij blijven van mening dat er voor alle partijen aanvaardbare oplossingen mogelijk moeten zijn. Als aandeelhouders zijn wij daarbij bereid het maximale bij te dragen wat mogelijk is binnen onze huidige risicopositie ten aanzien van DELTA. Wij willen de denkrichtingen die wij hebben aangegeven graag verder met u verkennen in een bestuurlijk overleg.

Hoogachtend,

namens de aandeelhouders,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'v/a' followed by a complex, cursive signature.

mevr. C.M.M. Schönknecht-Vermeulen,
gedeputeerde.

Bijlage: brief van aandeelhouders aan de Leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer d.d. juni 2016.

Gedeputeerde Staten en colleges van B&W

bericht op brief van: Leden Tweede Kamer der Staten-Generaal
uw kenmerk: CC: Leden Eerste Kamer der Staten-Generaal
ons kenmerk: 16008984 Postbus 20018
afdeling: Beleid en Advies 2500 EA DEN HAAG
bijlage(n): 1
behandeld door: Drs. T.J. Kalverboer MBA RA
doorkiesnummer: (0118) 63 1505
onderwerp: Kerncentrale Borssele

verzonden: 14 JUNI 2016

Middelburg, 14 juni 2016

Geachte Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Via deze brief willen wij u informeren over onze inspanningen tot op heden om de toekomst van EPZ financieel zeker te stellen en onder uw aandacht brengen dat actief handelen in samenspraak met het Rijk in dat kader momenteel zeer gewenst is.

Door de forse daling van de energieprijzen in de laatste jaren en de aanstaande verplichte splitsing van DELTA is een herstructurering van DELTA noodzakelijk. Voor die herstructurering ligt in de basis een gedegen plan klaar. Een onderdeel van dat plan betreft de kerncentrale Borssele (EPZ).

Wij hebben de afgelopen 12 maanden intensief overleg gevoerd met het Rijk en alle relevante scenario's en oplossingen voor EPZ uitgewerkt. Op basis hiervan hebben wij een voorstel gedaan om in gezamenlijkheid met het Rijk nu een solide toekomst voor EPZ te kunnen waarborgen. Helaas en tot onze teleurstelling heeft het langdurige overleg en het vele onderzoek niet mogen baten: ondanks eerdere toezeggingen in de Tweede Kamer ziet het Rijk momenteel nog geen noodzaak om bij te dragen aan een duurzame oplossing om de financiële stabiliteit van EPZ te waarborgen. Wij betreuren dit en zijn van mening dat het kabinet juist proactief zou moeten willen handelen. Dit is in het belang van EPZ, van de Zeeuwse regio en ook van nationaal belang.

Onlangs heeft de Minister van Economische Zaken over de Voortgang en maatregelen rond de kerncentrale Borssele een openbare brief aan de Tweede Kamer gestuurd (brief d.d. 8 juni 2016, 000000001003214369000). Aan deze brief ligt een vertrouwelijk verzoek van de aandeelhouders van DELTA ten grondslag. Wij zijn van mening dat u, voor zover de belangen van DELTA en EPZ dat toelaten, kennis moet kunnen nemen van ons verzoek, zodat u zelf een oordeel kunt vormen over de door ons gevoelde urgentie. Daarom sturen wij u een samenvatting van ons verzoek.

De Minister van Economische Zaken geeft aan dat hij graag met ons in gesprek wil om scenario's uit te werken. Wij zijn steeds bereid om onze dialoog voort te zetten, maar willen benadrukken, dat op korte termijn tot een concrete oplossing komen essentieel is. Dat vereist een actieve opstelling van *alle* betrokken ministeries.

U kunt ons daarbij helpen door het Kabinet hiertoe aan te sporen!

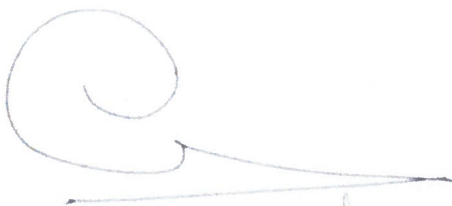
Hoogachtend,

Namens,

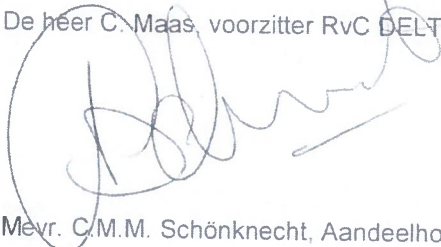
de aandeelhouders DELTA N.V.,
directie en RvC DELTA N.V.,

De heer G. Uytendewilligen, Directievoorzitter DELTA N.V.

De heer C. Maas, voorzitter RvC DELTA N.V.

Mevr. C.M.M. Schönknecht, Aandeelhouder

De heer A. Schenk, Aandeelhouder

Bijlage:

- Samenvatting eerder met kabinet gedeeld voorstel van delta aandeelhouders inzake EPZ

SAMENVATTING EERDER MET KABINET GEDEELD VOORSTEL VAN DELTA AANDEELHOUDERS INZAKE DE KERNCENTRALE BORSSELE (EPZ)

1. Aanleiding / probleemsituatie

- EPZ is voor haar kostendekking afhankelijk van DELTA en RWE, die de door EPZ opgewekte stroom tegen betaling van EPZ's kosten kopen om het vervolgens (op dit moment met verlies) op de markt te verkopen.
- Indien DELTA niet langer in staat is om deze afspraak na te komen, zal het exploitatieverlies zich verplaatsen naar EPZ en komt de financiële stabiliteit van EPZ in gevaar.
- Door de forse daling van de energieprijzen in de laatste jaren, is de financiële situatie van DELTA verzwakt. De aanstaande wettelijk verplichte splitsing legt nog meer financiële druk op DELTA.
- Dit noopt tot een herstructurering van DELTA. Het is van belang daarbij ook een duurzame financiële stabiliteit van EPZ te waarborgen.
- De stelling van de Minister van EZ dat EPZ financieel solide is zolang DELTA en RWE aan hun tolling verplichting blijven voldoen is feitelijk dus juist. Echter, DELTA's financiële positie is kwetsbaar en daarmee die van EPZ ook. Daarbij komt dat er meerdere redenen denkbaar zijn waardoor de financiële situatie van DELTA versneld kan verslechteren (zoals een *downgrading* door *rating agencies*).

2. Verkende scenario's

- Sluiting EPZ: uit verricht onderzoek blijkt sluiting financieel aanzienlijk onaantrekkelijker te zijn dan het in bedrijf houden van de kerncentrale tot 2033.
- Verkopen EPZ: dit is niet mogelijk gebleken binnen de gestelde kaders.
- Nationalisatie kerncentrale: in dialoog met het Rijk is gebleken dat dit momenteel geen optie is.
- Derhalve moet de kerncentrale in bedrijf blijven en dient een overbruggingsfinanciering gearrangeerd te worden voor de periode van verlieslatende exploitatie en om onvoorziene tegenvallers tot 2033 op te kunnen vangen.
- De aandeelhouders van DELTA zijn bereid binnen hun mogelijkheden maximaal financieel bij te dragen. Daarbij gelden echter twee belangrijke randvoorwaarden:
 - (i) Het eigen vermogen van de DELTA aandeelhouders is zeer beperkt en daarmee ook de financiële slagkracht om zelfstandig een oplossing te kunnen realiseren.
 - (ii) Het verkopen van gereguleerde activiteiten met een grote lokale maatschappelijke betekenis zou leiden tot blijvende schade aan de economische structuur van de Zeeuwse regio en is daarmee zeer ongewenst, te meer daar de problematiek rond EPZ in principe van tijdelijke aard is.

3. Voorgestelde oplossing

- De aandeelhouders van DELTA willen hun verantwoordelijkheid nemen en zorgen voor een structuur waarin EPZ niet langer is blootgesteld aan de kwetsbare positie van DELTA.
- Dit kan door EPZ in een stichting te plaatsen die over voldoende financieringsmogelijkheden beschikt om de thans door marktexperts verwachte exploitatieverliezen de komende jaren op te vangen (totdat de energiemarkt weer aantrekt).
- EPZ zou volgens experts na 2021 weer winstgevend kunnen worden en voldoende reserves op moeten kunnen bouwen voor de geplande amovering na 2033.
- DELTA en haar aandeelhouders hebben voorgesteld samen met RWE (als gezamenlijke aandeelhouders van EPZ) het volledige thans voorziene exploitatietekort af te dekken.

4. Verzoek aan de Staat

- Aan de Staat is gevraagd om middels een borgstelling op een liquiditeitsfaciliteit / overbruggingsfinanciering als achtervang te functioneren voor de thans onvoorziene financiële tegenvallers. Die worden met de thans verwachte exploitatieresultaten daarna tot 2033 weer terugverdiend.
- De beoogde oplossing zal uiteraard moeten passen binnen de Europese regels voor staatsbetrokkenheid (ter voorkoming van ongeoorloofde staatssteun) en zal technisch verder moeten worden uitgewerkt in dialoog tussen partijen.
- NB: het risico voor de Staat betreft uitsluitend het afdekken van een worst case scenario (wat betreft de ontwikkeling van de stroomprijs en de kosten van EPZ). Dit risico ligt uiteindelijk nu ook al bij de Staat.
- Bovendien zou de Staat marktconforme financiële compensatie voor zijn risico krijgen. In het thans voorziene exploitatietekort leidt de Staat in het geheel geen schade omdat de aandeelhouders van EPZ het voorziene exploitatietekort volledig voor hun rekening nemen. In het worst case scenario zal de schade voor de Staat zich pas in 2033 voordoen.

5. Argumentatie voor betrokkenheid van het Rijk

- Het voorstel gaat uit van een solide en structurele oplossing voor EPZ die voorkomt dat EPZ in financiële problemen kan komen door een mogelijke versnelling c.q. opeenstapeling van problemen bij DELTA. Het is onwenselijk om pas in dergelijke probleemsituaties onder tijdsdruk alsnog een oplossing met staatsbetrokkenheid te moeten uitwerken.
- Vanwege de wettelijk verplichte splitsing en de daarmee samenhangende op handen zijnde herstructurering van Delta is dit het geschikte moment om samen tot een solide en structurele oplossing voor EPZ te komen.
- Het voorstel voorkomt het risico dat de aandeelhouders van DELTA (provincie en gemeenten) thans of op termijn activiteiten die wettelijk provincie en gemeenten toebehoren en een grote lokale maatschappelijke waarde hebben, zouden moeten verkopen en daarmee blijvende schade zouden ondervinden op het gebied van werkgelegenheid en financiële positie, terwijl de problematiek rond EPZ in principe van tijdelijke aard is.

6. Wat als het Rijk geen medewerking verleent?

- In dat geval zal DELTA toch gesplitst en geherstructureerd moeten worden. Daarbij zal EPZ achterblijven in DELTA NV samen met de overige Wholesale activiteiten die momenteel verlieslatend zijn.
- Ook al zou DELTA alle waardevolle onderdelen verkopen, wat de brief van de Minister van EZ lijkt te suggereren met 'maximale bijdrage aandeelhouders', dan nog zou de Staat nu moeten willen handelen: bij verkoop onder druk is de verwachte opbrengst namelijk beperkter en zeer waarschijnlijk niet toereikend om de benodigde achtervang faciliteit volledig af te dekken.
- Bovendien zou deze maatregel onevenredig grote nadelige consequenties voor de Zeeuwse regio hebben, zowel financieel als qua werkgelegenheid.
- Kennelijk ervaart het kabinet nu geen noodzaak actie te ondernemen. Het pas ingrijpen als de grens van liquiditeit in zicht komt zal echter zeer nadelig zijn en levert onnodige risico's op, doordat de grip op het proces bij tijdsdruk beperkt is.

7. Conclusie

- Kortom, wachten zoals het kabinet heeft aangegeven te zullen doen, brengt grote risico's met zich mee en kan leiden tot onomkeerbare zeer nadelige consequenties, terwijl *nu* proactief handelen een solide en maatschappelijk verantwoorde oplossing kan bieden met een zeer beperkt financieel risico voor de Staat en daarmee de samenleving.
- Ook al is er nu geen acuut risico en is er wetgeving en toezicht, bij een kerncentrale zou men het er niet op aan moeten willen laten komen.
- DELTA en haar aandeelhouders willen hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Zij zijn echter van mening dat de Staat ook een actieve rol moet spelen in het dossier EPZ om te voorkomen dat er onnodige risico's worden gelopen en onevenredig nadelige maatregelen moeten worden genomen.
- In dat verband wijzen wij op de bevindingen van de Commissie Balkenende die stelt: *"Het is overduidelijk dat de kerncentrale de draagkracht van de regio overstijgt en een Rijksverantwoordelijkheid zou moeten zijn. Het apart zetten van de kerncentrale en het onderbrengen van het marktrisico van de centrale bij het Rijk levert, indirect, een zeer significante bijdrage aan de mogelijkheden van de regio om zelf economische structuurversterking ter hand te nemen."*
- Wat ons betreft zijn alle scenario's onderzocht en is het nu tijd voor concrete oplossingen. Wij roepen het kabinet daarom op bij voorrang mee te werken aan concrete voorstellen die thans ter tafel liggen.
- Wij rekenen daarbij op steun van de Tweede Kamer. De door ons beoogde solide en definitieve oplossing voor de kerncentrale past ook bij de toezegging van het Kabinet via de beantwoording op 2 december 2015 van Kamervragen van de Kamerleden Vos en De Vries: *"Zoals ik tijdens de behandeling van het Wetsvoorstel Elektriciteits- en gaswet meermaals heb benadrukt, voelt het kabinet zich medeverantwoordelijk om ervoor te zorgen dat de kerncentrale Borssele op een verantwoorde manier blijft produceren tot aan de voorziene buitengebruikstelling eind 2033. Het is een gezamenlijk belang dat de kerncentrale in bedrijf blijft en inkomsten genereert om daarmee eigenstandig de buitengebruikstelling en amovering te bekostigen. Zoals ik uw Kamer heb aangegeven, ben ik bereid om daar mijn bijdrage aan te leveren."*
- Tot nadere toelichting van voorgaande zijn DELTA en haar aandeelhouders graag bereid.